

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних наук, доцента

Максименко Наталії Володимирівни

на дисертацію Путяти Геннадія Валерійовича «Адміністративно-правові засади меценатства в Україні», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Меценатство є важливим чинником збереження й розвитку національного культурного надбання, оскільки воно сприяє формуванню умов для збереження й розвитку національного культурного надбання, підтримка його престижу на світовому рівні, реалізації пріоритетних програм (проектів) збереження й розвитку національного культурного надбання, підтримці професійної діяльності в галузі культури, мистецтва, науки, утворення, освіти, а також окремих діячів культури.

Разом із тим, меценатство може вільно розвиватися тільки тоді, коли на рівні держави та суспільства для цього існують сприятливі умови. Необхідність реформування вітчизняної системи культури актуалізує потребу у вивченні та впровадженні на практиці альтернативних адміністративних механізмів регулювання відносин у досліджуваній сфері.

На жаль сьогодні ми не маємо належного врегулювання відносин в сфері меценатства, оскільки суспільні відносини у даній сфері регулюються Законом України “Про благодійні організації та благодійну діяльність”. Останній регулює відносини у сфері благодійної діяльності, й фрагментарно розкриває меценатську діяльність і то у частині її визначення

Слід також констатувати, що поза увагою продовжують залишатися питання особливостей функціонування меценатства в Україні, не визначено сферу, форми та цілі діяльності меценатів, засади державної політики щодо

Дніпропетровський	
державний університет	
внутрішній документ	
Від. №	10/2543
10	9 19
Основний док.	
Додаток	

меценатства, не вирішено питання стимулювання та підтримки діяльності меценатів, не врегульовано низка інших важливих аспектів меценатської діяльності.

У контексті вищевикладеного зумовлюється актуальність рецензованої дисертаційної роботи, спрямованої на теоретичне узагальнення і нове вирішення наукового завдання щодо визначення правових підстав, особливостей та тенденцій розвитку адміністративно-правових засад меценатства в Україні, за вирішення якого дисертант претендує на присвоєння йому наукового ступеня кандидата юридичних наук.

Про актуальність теми дослідження свідчить також її відповідність основним положенням Національної стратегії сприяння розвитку громадського суспільства в Україні на 2016-2020 роки, затвердженої Указом Президента України від 26 лютого 2016 року № 68/2016, Програмі діяльності Кабінету Міністрів України «Послідовність. Ефективність. Відповідальність», схваленої Верховною Радою України 16.03.2004 року, та загальноуніверситетської наукової теми «Теоретико-методологічні та прикладні проблеми державотворення та правотворення в Україні» (державний реєстраційний номер 0118U100436).

Робота відповідає паспорту спеціальності 12.00.07, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14.09.2011 № 1057 в контексті розгляду методологічних та науково-теоретичних основ адміністративно-правового механізму запобігання та протидії порушенням митних правил.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Методологія дослідження зазначеної проблеми обрана відповідно до об'єкта та предмета дисертаційної роботи, виходячи із сформульованої мети та відповідних завдань. Це дозволило здобувачу розглянути визначену проблему у динаміці й взаємозв'язку із явищами суспільного розвитку.

Мета дисертаційного дослідження сформульована таким чином, щоб з урахуванням надбань правової науки, результатів аналізу діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері адміністративно-правових засад меценатства в Україні запропонувати науково обґрунтовані пропозиції для удосконалення регулювання суспільних відносин у досліджуваній сфері.

Таку мету дисертант досягає на основі врахування досягнень теорії держави та права, адміністративного права та діяльності, податкового права.

Відповідно до поставленої мети в дисертації виконано наступні завдання: узагальнено генезу становлення меценатства в Україні, виділивши його особливості; уточнено сутність поняття меценатства, розкрито його особливості та ознаки; проаналізовано концептуальні основи розвитку національного законодавства у сфері меценатства, визначено його системні недоліки; надано адміністративно-правову характеристику суб'єктам меценатства, виділивши прогалини в законодавстві та запропоновано шляхи їх усунення; виокремлено принципи державної політики у сфері меценатства; надано визначення та правову характеристику державного контролю й нагляду за діяльністю суб'єктів меценатської діяльності; запропоновано способи вдосконалення притягнення до адміністративної відповідальності за окремі порушення в сфері меценатства шляхом внесення доповнень до чинного законодавства; запропоновано механізми протидії випадкам порушення законодавства, яким урегульоване меценатство; на основі аналізу досвіду інших країн вироблено конкретні пропозиції щодо вдосконалення положень національного законодавства.

Досягти обрану мету дозволив не тільки логічно побудований та грамотно викладений матеріал у дисертації, але й опрацьована література, список якої можна вважати цілком повним та достатнім. Нормативною основою дослідження є Конституція України, міжнародні нормативно-правові акти, закони та підзаконні нормативно-правові акти, зокрема: Закони України «Про благодійну діяльність та благодійні організації», «Про об'єднання громадян», Податковий кодекс України та КУпАП. Приділено

увагу Національній стратегії сприяння розвитку громадського суспільства в Україні на 2016-2020 роки, затвердженої Указом Президента України від 26 лютого 2016 року № 68/2016, а також проектам закону «Про меценатство» від 22 вересня 2004 року, підготовленого народним депутатом М.Г. Баграєвим (№ 6176), та закону «Про меценатство», розробленого Міністерством культури і туризму України у 2007 році.

Справляє приємне враження й обсяг використаного емпіричного матеріалу.

Вагомість досліджуваної проблеми характеризує практичне значення одержаних результатів, а саме: матеріали дисертаційного дослідження використовувались у: правотворчості – для вдосконалення Кодексу України про адміністративні правопорушення, Податкового кодексу України, Законів України «Про благодійну діяльність та благодійні організації», «Про об'єднання громадян», «Про запобігання корупції»; розроблено проект закону України «Про меценатство»; практичній діяльності – використання одержаних результатів дозволить покращити практичну діяльність суб'єктів, що здійснюють державний контроль та нагляд у сфері меценатства та благодійництва в Україні; освітньому процесі – матеріали дисертації можуть використовуватись під час проведення занять із дисциплін «Адміністративне право та адміністративна відповідальність» та «Господарське право».

Дана робота є комплексним дослідженням, яке виконане дисертантом особисто.

Наукова новизна одержаних результатів. Дисертація Г.В. Путяти є одним із перших у вітчизняній адміністративно-правовій науці цілісним комплексним дослідженням, яке присвячене дослідженню адміністративно-правових засад меценатства в Україні.

У ній висунуто низку положень, нових у концептуальному плані й важливих для юридичної практики, з яких на особливу увагу заслуговують наступні.

Дисертантом доведено, що меценатство є формою благодійності, а

предметом його є суспільні відносини, які виникають під час надання матеріальної, фінансової, організаційної, консультаційної та/або іншої підтримки меценатами набувачам меценатської допомоги. У результаті правового аналізу виділено ознаки меценатської діяльності, а саме: добровільність, безоплатна та безкорислива матеріальна, фінансова допомога; збереження, створення та поширення культурних цінностей у суспільстві, охорона культурної спадщини; допомога у розвитку творчих і духовних засад особистості; сприяння підвищенню престижу та ролі освітньо-культурної сфери діяльності. При аналізі суб'єктного складу меценатської діяльності виділено дефініції «меценатські організації», «меценати» та доповнено перелік суб'єктів, які не можуть бути набувачами меценатської допомоги.

Заслуговує на увагу запропонований автором Проект закону України «Про меценатство», розроблений на основі аналізу проектів законів «Про меценатство» (Проект закону «Про меценатство» від 22 вересня 2004 року, підготовленого народним депутатом М.Г. Баграєвим (№ 6176), та редакції Проекту закону «Про меценатство», розробленого Міністерством культури і туризму України у 2007 році), з урахуванням виявлених правових колізій у чинному законодавстві. Наголошено, що запропонований законопроект сприятиме розвитку меценатства в Україні, відродженню його традицій, зросте меценатська підтримка культури, мистецтва, освіти і науки, що сприятиме кращому доступу населення до культурних цінностей, естетичному вихованню дітей і молоді, збереженню культурної спадщини, розвитку професійного мистецтва і мистецького аматорства, активізації наукових досліджень, зростанню творчого, інтелектуального потенціалу суспільства.

Схвальної оцінки заслуговує думка автора щодо контролю у меценатській діяльності, під яким пропонується розуміти форму поведінки уповноваженого суб'єкта, спрямовану на виявлення реального стану суб'єктів меценатської діяльності. дотримання ними норм чинного

законодавства у сфері меценатства з метою попередження, припинення протиправної поведінки та застосування засобів впливу у разі встановлення факту протиправних діянь. Запропоновано диференціацію здійснення державного контролю у сфері меценатства та розкрито характеристику кожної групи. Першу групу становить контроль органів державної влади щодо меценатської діяльності, який складається з контролю Президента України, Уповноваженого Верховної Ради України, депутатського контролю. До другої групи державного контролю у сфері меценатської діяльності включено контроль органів виконавчої влади. Зазначена група складається з контролю Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Третю групу державного контролю становить внутрішній контроль, який проводять органи управління меценатськими організаціями та меценати.

Заслуговує на увагу визначені автором шляхи розвитку національного законодавства у сфері меценатства шляхом внесення змін і доповнень до: Кодексу України про адміністративні правопорушення, Закону України «Про запобігання корупції» та Податкового кодексу України у частині доповнення положень, які дозволятимуть притягувати до відповідальності за окремі порушення в сфері меценатства; Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» у частинах, які сприятимуть протидії та попередженню порушень у меценатській діяльності.

Автором розроблено й інші наукові положення, які є новими для теорії адміністративного права. Обґрунтовуючи загальні положення, дисертант сформулював також низку часткових висновків, пропозицій, рекомендацій, які теж характеризуються науковою новизною та практичною значимістю і в сукупності вирішують важливе теоретичне та практичне завдання підвищення рівня антикорупційної освіти, як одного з адміністративно-правових засад запобігання корупції в Україні.

Повнота викладення матеріалів в публікаціях, положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Основні

положення та висновки дослідження, що сформульовані в дисертації, відображено у шести наукових працях, п'ять з яких опубліковані у наукових фахових виданнях України, одна – у зарубіжному науковому виданні, а також двох тезах наукових повідомлень на науково-практичних конференціях.

Зміст автореферату ідентичний основним положенням дисертації.

Висновки і рекомендації, запропоновані у роботі, є цілком обґрунтованими та можуть бути покладені в основу розробки нормативно-правових актів для вдосконалення регулювання суспільних відносин у сфері меценатства.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. Оцінюючи належним чином зміст дисертаційного дослідження, вважаємо необхідним надати низку зауважень щодо положень роботи, які потребують уточнення. Крім того, окремі зауваження стосуються спірних питань і потребують від дисертанта, як вбачається, додаткової аргументації.

1. У своїй роботі автор зазначає, що сьогодні діяльність меценатських організацій регламентує Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації», який надає поняття «меценатська діяльність». Але, надаючи правову характеристику меценатства неодноразово автором наголошено на необхідності прийняття спеціального закону України у сфері меценатства. Більш того, автором запропоновано власне бачення даного проекту. Обґрунтуйте свою думку та доцільність введення окремого акту у цій сфері.

2. Розкриваючи зміст підрозділу 3.2. «Механізми боротьби зі зловживаннями, які вчиняються особами під видом меценатства» автором зазначено щодо доречності започаткування практики проведення в закладах освіти за участю меценатських, благодійних і громадських організацій акцій, під час яких серед дітей та учнівської молоді проводити інформаційно-просвітницьку роботу, зокрема, на тему: «Як уникнути випадків шахрайства». На нашу думку, робота набула б більшої практичної значимості, як би

дисертантом було розроблено конкретні пропозиції з організації даної просвітницької роботи.

3. Аналізуючи досвід інших країн у сфері меценатської діяльності (підрозділ 3.3. «Удосконалення адміністративно-правових засад меценатства з урахуванням позитивного досвіду зарубіжних країн»), автором зазначено, що меценатська діяльність цих країн має не лише моральну, а й матеріальну підтримку держави, яка звільняє громадян, що спрямовують власні кошти на меценатську чи іншу благодійну діяльність, від частини податкового тиску. Якщо з матеріальної складовою, підтримка держави є зрозумілою, то моральна потребує уточнення.

4. У підрозділі 3.3. «Удосконалення адміністративно-правових засад меценатства з урахуванням позитивного досвіду зарубіжних країн» автор розкриває механізми розвитку меценатства та інших форм благодійництва, зазначаючи серед них такий механізм, як «формування іміджу престижності». Дана думка потребує додаткового розкриття та аргументації.

Але, вказані зауваження підтверджують складність та багатоаспектність теми обраної для дисертаційного дослідження, є елементом наукової дискусії або мають рекомендаційний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку роботи, теоретичне і практичне значення отриманих в ній результатів та не знижують в цілому високий науковий рівень дисертації.

Дисертація Путяти Геннадія Валерійовича «Адміністративно-правові засади меценатства в Україні» є самостійною, завершеною кваліфікаційною працею у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить науково обґрунтовані теоретичні результати, наукові положення із відповідним рівнем новизни і цінності для теорії адміністративного, а також для суміжних галузей права, практики застосування законодавства в даній сфері, характеризується єдністю змісту і свідчить про особистий внесок дисертанта в науку. Зазначена робота подана на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук та відповідає спеціальності 12.00.07 –

адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право,
виконана згідно з вимогами МОН України, а її автор заслуговує на
присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук.

Офіційний опонент:

Доцент кафедри права та

правого забезпечення авіаційної діяльності

Льотної академії Національного авіаційного університету

кандидат юридичних наук, доцент

Н.В. Максименко

Підпис Максименко Н.В. засвідчує

З. В. Сирнева

Листонер від Іссу кадрів
академії

